

Obsah

7 HORTENZIE – NOSTALGICKÁ ZÁPLAVA KVĚTŮ

- 8 Historie & legendy
- 9 Cesta k novým odrůdám
- 18 Pěstitel hortenzií – Rozhovor s Hansem Altem
- 20 Květy a listy
- 22 Floristika a dekorace

24 HORTENZIE V ZAHRADĚ – REPORTÁŽE ZE ZAHRAD

- 26 Rarity u vody
- 35 Pocta ‚Annabelle‘
- 41 Místo pro poklady
- 46 Hortenzie všech barev
- 54 Hortenzie v moři trvalek
- 62 Rozkvetlé zahradní pokoje
- 69 Venkovská zahrada k odpočinku
- 76 Vznešená zeleň s bílými květy
- 83 Skutečná sběratelská vášeň
- 90 Malá, ale efektní
- 97 Zahradní pohoda

103 ZAHRADNÍ PRÁCE – VÝSADBA, PÉČE A ŘEZ

- 104 Ideální místo
- 106 Vysazování hortenzií
- 109 Optimální péče
- 114 Jak na řez hortenzie
- 118 Množení hortenzií

121 ROZMANITOST KVĚTŮ – PORTRÉTY HORTENZIÍ

- 123 Hortenzie velkolistá – *Hydrangea macrophylla*
- 132 Hortenzie pilovitá – *Hydrangea serrata*
- 134 Hortenzie drsná a příbuzné druhy – *Hydrangea aspera*,
H. sargentiana, *H. villosa*
- 136 Hortenzie zákrovnatá – *Hydrangea involucrata*
- 138 Hortenzie latnatá – *Hydrangea paniculata*
- 144 Hortenzie stromkovitá – *Hydrangea arborescens*
- 148 Hortenzie dubolistá – *Hydrangea quercifolia*
- 150 Hortenzie popínavá – *Hydrangea petiolaris*
- 151 Vzácné hortenzie s panašovanými listy
- 153 Sběratelské kousky – *Hydrangea heteromalla* a spol.
- 154 Rostliny příbuzné hortenziím
- 156 O autorkách
- 157 Rejstřík

Hortenzie dubolistá v plném květu

Pěstitel hortenzií

— Rozhovor s Hansem Altem

V Hartkirchenu, v dolnobavorském zemském okrese Pasov, se nachází zahrádnictví Hanse Alta. Od roku 2013 se specializuje na hortenzie. Jako zahrádník zná tyto rostliny dlouhá léta, už jeho maminka množila hortenzie řízkováním.

Neuvěřitelnou rozmanitost rodu *Hydrangea* odhalil Hans Alt až později: Ve Skotsku objevil obzvlášť pestrobarevný exemplář kultivaru *Hydrangea serrata* 'Preziosa', který jej fascinoval natolik, že si odvezl několik odnoží. Skotsko navštívil díky své dceři Lise, která pracovala v hotelnictví a působila i na dalších krásných místech. Mimo jiné na ostrově květin Madeiře, kde hortenzie Hanse Alta rovněž ohromily. Postupně navštěvoval další zahrady a parky doma i v zahraničí, aby poznal a získal další hortenzie. Začal tak sestavovat ohromující sbírku. V době našeho rozhovoru se v jeho kolekci nacházelo 510 odrůd, tím se jedná o největší veřejně přístupnou sbírku v Německu. Podle Hanse Alta se konec ještě zdaleka neblíží, neboť existuje

tolik zajímavých odrůd. I profesně se tento zahradník, specializující se původně na sušené květiny, přeorientoval zcela na hortenzie.

Jeho malé zahrádnictví má nakročeno k tomu, aby se stalo Mekkou milovníků hortenzií. Nejenže zde můžete obdivovat celou jeho sbírku, zároveň zde Alt se svou ženou Christou a třemi zaměstnanci na 1 500 metrech čtverečních pěstuje ve sklenících asi 50 odrůd hortenzií k prodeji. Při tom se zaměřuje na odolnost vůči mrazu a kompaktnost rostlin, aby byly rostliny vhodné i k pěstování v květináčích. Zájemci o další druhy z jeho sbírky si mohou předem objednat odnože. V současnosti je muzeum rostlin vystavené ještě v květináčích v zahrádnictví.

Zahrádnický mistr Hans Alt s jednou ze svých oblíbených hortenzií – 'Lanarth White'

»Když mám špatnou náladu, zajdu ke svým rostlinám a okamžitě jsem opět šťastný.«

HANS ALT

Sběratel ale právě zakládá ze svých hortenzií park, který bude během několika let přístupný i pro návštěvníky. Těší se na to i z toho důvodu, že potom bude moct u každé jednotlivé odrůdy vyzkoušet, jestli se hodí do zahrady. Od června do srpna panuje v zahradnictví hortenzií v Hartkirchenu čilý ruch. Během období, kdy rostliny kvetou, přicházejí i skupiny návštěvníků. O sobotách je otevřena skleníková kavárna, v níž se můžete nechat kulinářsky rozmazlovat uprostřed rozkvetlé nádhery, a navíc se o hortenziích dozvědět něco nového. Pro návštěvníky jsou připraveny přednášky a prohlídky. Hans Alt rád své vědomosti předává dál a přeje si, aby se řady milovníků hortenzií rozšiřovaly.

ČTYŘI OTÁZKY PRO HANSE ALTA

Jsou hortenzie nyní v módě?

Ano, jednoznačně. V posledních letech zájem o hortenzie prudce vzrostl. A jen tak rychle z módy nevyjdou – alespoň v to doufám. Hortenzie lze pěstovat snadno, pokud jim zajistíme dostatek vody. Je možné vybírat mezi mnoha druhy a odrůdami, takže lze vždy najít tu vhodnou. Období květu je ideálně načasované, protože mnoho jiných zahradních rostlin je již odkvetlých, když hortenzie teprve kvést začínají.

Jaké odrůdy byste doporučil začátečníkům?

Mým oblíbeným kultivarem je 'Annabelle' a tu mohu vřele doporučit každému. Daří se jí v každé zahradní půdě a spolehlivě rozkvetá každý rok, protože kvete na jednolétém dřevě. Proto ji lze také kompletně přistříhnout. U větších porostů můžete bez obav použít nůžky na živý plot. Hortenzie latnatá je také nekomplikovaná. Doporučuji kultivar 'Limelight' a do menších zahrad či květináčů doporučuji 'Bobo'. Odolnou a silnou hortenzií s kulovitými květenstvími je *Hydrangea macrophylla* 'Bela', jež je zároveň vhodná jako řezaná květina. V kyselé půdě kvete modře, jinak růžově. Hortenzie pilovitá (*Hydrangea serrata*) 'Blue Bird' je odolná vůči mrazu a má bohaté květy. Barva květů se u ní pohybuje mezi modrofialovou a růžovou a listy se na podzim úžasně zbarví.

Jaké potíže mohou s hortenziemi nastat a co v takovém případě dělat?

Hortenzie nejsou v porovnání s jinými květinami choulostivé. Ve skleníku je sice mohou někdy napadat choroby nebo škůdci, kteří se ovšem v zahradě sotva objeví. V zahradě lze mnohé potíže řešit biologickou cestou a za pomoci prospěšných organismů. Pokud ale pěstujete hortenzie přiměřeně a věnujete se trochu péči o půdu, málokdy se objeví potíže. Pouze je nesmíte zapomenout zalévat!

Máte nějaké rady k zalévání?

Hortenzie mají nejraději dešťovou vodu. Máte-li nádrž na dešťovou vodu, vždy zalévejte nejprve hortenzie, protože ty ji potřebují nejvíce! Pokud totiž dešťová voda nevystačí,

U vstupu do zahradnictví vás přivítají rozkvetlé hortenzie.

jiné rostliny můžete zalít i vodou z vodovodu. Máte-li problém si zalévání zorganizovat nebo jednoduše nemáte dost času, je možné nainstalovat zavlažovací systém. Zalévání ale vlastně není žádná práce. Pro mě je to téměř jako terapie, dovedu při tom báječně vypnout.

Zahradnictví hortenzií Alt

Reisteringer Straße 28
94060 Pocking/Hartkirchen
Německo
Telefon: +49 8532 925167
www.historische-hortensien.de

Otevírací doba:

Březen až říjen:

Pondělí až pátek 9–18 hod.

Sobota 9–13 hod.

Červen až srpen:

Sobota 9–17 hod., navíc trh, otevřená kavárna, prohlídky a přednášky

Každý rok v červenci se v zahradnictví Alt koná devítidenní výstava hortenzií, již doprovází ještě další atraktivní program.

Floristika a dekorace

Hortenzie se výborně hodí pro floristické účely. Jejich odolné květy na pevných stoncích vydrží ve váze velmi dlouho. Již jedno samotné květenství doplněné několika stébly trávy nebo listem působí velmi ozdobně.

Dekorace z hortenzie, zlatobýlu a jarmanky v hnízdečku z březového kletí

Do vzdušných přirozených kytic se hodí například hortenzie stromkovitá (*Hydrangea arborescens*) 'Grandiflora'. Oproti klasickým hortenziím s kulovitými květenstvími roste víc rozvolněně. Ty klasické jsou zase předurčené pro bohaté bukety nebo elegantní, do kulata svázané kytice.

SUŠENÉ KVĚTY

Jsou-li hortenzie uříznuty v plném květu, lze je skvěle sušit a použít pro květinová aranžmá. Důležité je sklízet květy za suchého počasí. Délka uříznutého stonku by měla být asi 20 centimetrů. Je možné je nechat pomalu sušit ve váze s trochou vody. Vyblednutí květu zabráníte, když do vody v poměru 2 : 1 přidáte glycerin. Vázu naplníte maximálně z poloviny nebo méně, aby mohla rostlina plně nasávat vodu s glycerinem, než se začne sušit. Takto ošetřené květy zůstávají poddajné a zachovávají si svou barvu.

VÁZANÉ A ZAPICHOVANÉ VĚNCE

Věnce lze tvořit z čerstvých nebo sušených květů hortenzií. Existují pro to různé techniky. Nejsnazší je připevnit květy na korpus věnce floristickým drátem. Korpus z kovu nebo z vrbového proutí je dobrým základem pro věnec na dveře. K tomu se hodí sezónní plody a květy, například šípek, okrasná jabloň, řebříček nebo poslední růžové květy. Korpus ze slámy nebo polystyrenu vytvoří pevný základ pro věnec na stůl. Chcete-li kombinovat květy hortenzií s čerstvými květinami, jež by neměly tak rychle uschnout, nabízí se základ věnce z aranžovací hmoty. Stonky hortenzií seříznete lehce šikmo a zapichnete do předem navlhčené aranžovací hmoty. V kombinaci se zelení nebo dalšími květy vytvoříte trvanlivou ozdobu stolu.

Barevný věnec z modrých květů hortenzií a různých šípků

1. Květy hortenzií se nasbírají a roztřídí.

2. Květy se upevní kolem korpusu.

Pocta ‘Annabelle’

Hortenzie s bílými kulovitými květenstvími ‘Annabelle’ patří mezi nejčastěji pěstované hortenzie. Milovníci bílých kulovitých květenství by si tuto odrůdu měli rozhodně pořídit. Nebo, tak jako Gisi Helmbbergerová, pěstovat rovnou celý zástup.

Pro mnoho příznivců hortenzií je právě tento kultivar *Hydrangea arborescens* synonymem bíle kvetoucích hortenzií a ve většině zahrad má své speciální místo, na němž přitahuje pozornost, jak jen to umí. Přesto vypadá ‘Annabelle’ v zahradě Gisi Helmbbergerové jedinečně. Tato zahradnice vlastní nejen nespočetné množství exemplářů této hortenzie, ale také je jen zřídka stříhá, odstraňuje pouze odkvetlé květy. „Kdybych je seřezávala, musela bych potom podpírat nové výhonky, protože by květy byly příliš veliké,“ říká. To by ale bylo pro prakticky založenou milov-

nicí zahradničení příliš pracné, již vzhledem k počtu rostlin, které pěstuje. „Přibližně odhaduji, že by to mohlo být kolem 200 kusů,“ odpovídá Gisi Helmbbergerová na otázku, kolik těchto hortenzií pěstuje. „Na začátku jsem si pořídila jeden trs a pak je sama dál množila, pomocí řízků a vyrýpnutých odnoží.“ Velké trsy se navíc neustále rozrůstají samy svými výhonky. „Byla tady obrovská plocha a já ji potřebovala nějak zaplnit,“ vysvětluje majitelka své někdejší pohnutky z dob, kdy byla její zahrada v hornorakouském Kremstalu ještě pustá.

Již z dálky jsou v celé zahradě vidět skupiny hortenzií podobných sněhovým koulím.

Náslapy v trávníku vedou mezi plochami s přírodním vzhledem. Ani 'Annabelle' zde nesmí chybět.

ZA DVACET LET Z PUSTINY RÁJ

Gisi HelMBERGEROVÁ pochází z rodiny zemědělců, od níž dostala tento stavební pozemek. Původně se jednalo o 2 000 metrů čtverečních, na nichž měl být postaven dům a vybudována vodní nádrž na plavání, přiléhající k západní terase. Nic dalšího nebylo na počátku v plánu. Dále zde byl pozemek ve stráni, nevhodný pro zemědělské účely kvůli své poloze. Na něm se nabízelo vytvořit zahradu. Vznikl zde další rybník a mnoho ostrůvků rostlin, díky nimž zahrada rozrostlá na nynějších 4 500 metrů čtverečních působí dramaticky. Svažující se pozemek nabízí navíc nádherný výhled na hornorakouské předhůří. Gisi HelMBERGEROVÁ tento prostor utváří již více než 20 let. „Téměř každý rok pracuji na novém projektu,“ informuje. Přesto se jedná o vcelku nekomplikovanou zahradu, a to nejen díky omezenému výběru rostlin. „Chtěla jsem tuto velkou plochu využít, ale nechtěla jsem do ní investovat příliš práce,“ říká. Proto sází na nenáročné rostliny ve velkých skupinách. Citlivé rostliny, vyžadující zvláštní pozornost, vůbec nevládní.

Například stračku, již je třeba přihnojovat a snadno by mohla padnout za obět slímákům. „S tím bych se jen rozčilovala,“ říká a jednoduše se takovým rostlinám vyhýbá. Zjišťuje si, které druhy a odrůdy jsou odolné a nenáročné, a nechává si poradit i v zahradnictvích. Během výměny rostlin na trzích nebo se známými zahradníky získává často odnože osvědčených rostlin. Jejich přesné názvy většinou ani nejsou známé, protože se již celé roky předávají z jedné zahrady do druhé. Ale právě tyto regionálně adaptované rostliny bývají zpravidla trefa do černého.

MOHUTNÉ DOPROVODNÉ ROSTLINY

Červeně kvetoucí denivka (*Hemerocallis*), již Gisi HelMBERGEROVÁ dostala od své kamarádky zahradnice, mezitím zabírá v zahradě velké plochy. Tuto trvalku neustále znovu rozsazovala a postupně tak vybuodovala velký porost. Kvete současně s hortenziemi a zároveň pěkně lemuje skupiny rostlin. I víceletá, žlutě kvetoucí slunečnice (*Helianthus*), již Gisi dostala jako dárek od sousedky, dnes zabírá velké

»Hortenzie ‘Annabelle’ se vzájemně podpírají a působí skvěle i na dálku.«

Gisi Helmbergerová ve své milované zahradě

Jezírko u domu, v němž se dá koupat, celoročně zajišťuje prázdninovou náladu.

plochy. V jejím doprovodu působí bílé hortenzie veselým dojmem. Skupiny hortenzií ‘Annabelle’ potřebují podobně výrazného partnera, pokud nemají působit příliš dominantně. Majitelka je často kombinuje s vysokými porosty, které pěstuje rovněž ve větších skupinách. Tak jako satec nachový (*Eupatorium*) nebo kolotočník ozdobný se žlutými květy. O něco nižší rostliny jako tavolník japonský (*Spiraea japonica*) představují také dobrý doprovod, pokud je pěstujeme na větších plochách. Přední řady záhonů kráší kakosty (*Geranium*) a kontryhel měkký (*Alchemilla mollis*), které i po odkvětu zaujmou krásnými listy.

Gisi Helmbergerová klade důraz na to, aby byla půda všude zakrytá. Proto něco pěstuje v každé volné škvíře. „Holá zem na mě působí jako otevřená rána,“ říká, a na odhalených místech svahu navíc hrozí nebezpečí, že se půda vyplaví. Dříve rostly na okrajích mnoha záhonů zimostrázy, ale zavíječ zimostrázový rostliny zničil. Motýl, jehož housenky buxus zčásti nebo někdy i kompletně ožerou, je rozšířeným škůdcem. Když dojde k tak rozsáhlému napadení rostlin, nesnaží se je zahradnice zachraňovat s velkým úsilím. „Zimostráz mi nechybí,“ říká a ví, že „když něco odchází, vzejde z toho opět něco nového.“

Příběh ‘Annabelle’

Annabelle’ s velkými květy je kultivarem hortenzie stromkovité neboli stromčekovitě (Hydrangea arborescens), jež pochází ze Severní Ameriky. Údajně ji kolem roku 1910 objevila Harriet Kirkpatricková v okolí městečka Anna ve státě Illinois. Zde na Středozápadě Spojených států vlastnila rodina Kirkpatrickova kamenictví. Podle pověsti si Harriet při vyjíždce na koni všimla na lesní cestě nápadných kulatých květů mezi divokými hortenziemi. Rostlinu přinesla do rodinné zahrady a od té doby rozdávala odnože svým známým. Teprve 50 let po objevu se rostlina dostala na trh. Všiml si jí šlechtitel Joe MacDaniel a sledoval její stopu zpět až ke Kirkpatrickovým. V roce 1962 byla konečně zaregistrována pod názvem ‘Annabelle’ a poté mohla začít dobývat zahrady na celém světě.

MOTIVY NA PLÁTNO

Díky několika málo opakujícím se druhům vysázeným v celých plochách vyznačuje zahrada klid a pořádek. Omezený počet vybraných rostlin také usnadňuje péči. Ačkoliv Gisi Helmbergerová zahradničení miluje, má i jiné koníčky, jimž věnuje svůj čas. Maluje obrazy různými technikami, jako jsou akvarely, oleje nebo akrylové malby. Inspiraci pro své obrazy nachází především v zahradě, a i pro malování se rostliny ve větších plochách skvěle hodí. Jelikož není sběratelkou rostlin, a není tedy jejím cílem začlenit do zahrady co nejvíce druhů, opakování jí nevadí. Když naposledy rozšiřovala zahradu v roce 2008, začala ihned sázet hortenzie, protože s nimi měla dobré zkušenosti již z předchozích let. „Vzájemně se podpírají a působí skvěle i na dálku. Zářící dokonce i ve tmě, takže je ještě večer mohou vidět i ve vzdálenějších koutech zahrady,“ vypráví zahradnice nadšeně.

PERFEKTNÍ ŘEZ PRO ODOLNÉ ROSTLINY

U tohoto kultivaru hortenzie lze navíc ovlivnit velikost květenství způsobem řezu. Kvetou na jednoletém dřevě, a čím níže se její větvičky na jaře seříznou, tím silnější výhonek se vytvoří a tím větší budou i květenství. Staré dřevě tyto rostliny zásobují obtížněji, proto při malém řezu jen těžko dorůstají a květenství zůstávají menší. Pokud odstříhnete pouze to, co odkvetlo v uplynulém roce, ale nezkrátíte ji, utvoří sice rostlina také mnoho kulovitých květenství, ale ta už nejsou tak velká jako po radikálním řezu. Gisi Helmbergerová se pro tuto metodu rozhodla čistě z praktických důvodů. Rostliny kultivované tímto způsobem jsou znatelně odolnější. Svými staršími větvemi podpírají samy nové výhonky. S menšími květenstvími působí 'Annabelle' také přirozeněji a lépe se hodí do její přírodně stylizované zahrady. Navíc tak potřebuje méně vody. Jako někdejší obyvatelka lesa se tady mezi stromy a keři cítí 'Annabelle' velmi dobře. Stejně jako všechny ostatní části rostlin i květenství hortenzií nechává zahradnice přes zimu. Semeníky trvalek působí jako sochy, doprovázené uschlými květy trav a planými plody na keřích. V této zahradě žije mnoho hmyzu, drobných zvířat a ptáků a přes zimu zde nacházejí útočiště a potravu. Pokud se ale na podzim nic neuklízí, musí to na jaře jít rychle a snadno. Mnohé se vyřeší samo, většina listů zetlí pod sněhovou pokrývkou. Keře zkrátí Gisi elektrickými nůžkami a u hortenzií sáhne po zahradních nůžkách.

Čas na zahradě si Gisi Helmbergerová umí dobře rozvrhnout. Pracuje z domova ve firmě svého manžela. Čas od času je tedy možné i krátce vyběhnout do zahrady. Při tom vždy nezůstane jen u krátké zastávky. Se smíchem přiznává, že už několikrát připálila jídlo, když zaběhla do zahrady jen pro několik bylinek, a nakonec se zdržela déle. Zele-

Zde je 'Annabelle' lemována denívkami.

nina, bylinky, ovocné stromy a keře k tomu podle ní neodmyslitelně patří. „Když byly děti malé, bylo pro mě důležité, aby viděly, jak roste zelenina,“ vypráví. Tři mezitím již dospělí synové i manžel Josef pomáhají s většími pracemi se stromy nebo rutinními činnostmi, ale vytváření zahrady a tím i velká část práce spočívá na jejích bedrech. Je velmi šťastná, že má takové místo, na němž může dát volný průchod své kreativitě. Navíc patří mezi lidi, kteří potřebují mít neustále něco na práci a říká: „Se zahradou se nikdy nenudím, můj den je stále nabitý.“

PŘÍBUZNÉ HORTENZIE

Před nějakou dobou osídlily záhony i další hortenzie. Gisi Helmbergerová přišla na chuť hortenzii latnaté (*Hydrangea paniculata*). Několik jich dokonce nechává jako solitéry. Nápadná 'Pinky Winky', jejíž bílé hrozný květů se rychle barví do růžova, ovšem solitérní není. Zahradnice

jich zasadila několik do řady vedle sebe a je zvědavá, jak se budou rozvíjet. Kromě toho sbírá své první zkušenosti s hortenzií velkolistou (*Hydrangea macrophylla*). Již si všimla, že půda je zde příliš zásaditá, aby trvale udržela barvu modře kvetoucích odrůd. Nicméně přesto se jim v této oblasti bohaté na srážky dobře daří. I z nich Gisi odebírá odnože a hned je na místě zasazuje do země. Neopřestává doufat, že z nich budou stejně skvostné exempláře jako u krásné 'Annabelle'.

Zahrada radosti

Zahradu lze navštívit po dohodě. Navíc je vypsáno několik termínů, kdy se koná „den otevřených zahradních dveří“. Termíny bývají zveřejňovány na webových stránkách. Zahrada má i svou stránku na Facebooku.

Gisi Helmbergerová

Grabenstraße 42

4563 Micheldorf

Rakousko

Telefon: +43 676 6340827

www.garten-der-leidenschaften.com

Květenství připomínají sněhové koule.

V tomto zátiší rostou i keře hortenzie latnaté.

Místo pro poklady

Staré vilové zahrady založené s citem mají své zvláštní kouzlo. V zahradě Beatrice Wassermeyerové se zrcadlí úcta ke kulturní památce i láska k neobyčejným rostlinám. Místa je dost i pro sběratelskou vášně.

Před 25 lety se majitelka vrátila do domu svého dětství, památkově chráněné vily vystavěné kolem roku 1921. Krátce nato začala přetvářet již letitou zahradu. Založila promyšlené místo k sezení a přeměnila výsadbu, sestávající tehdy z několika jehličnanů, přestárých kvetoucích keřů a trávniku, v rozmanité záhony. Zpočátku byly všechny záhony lemovány zimostrážem a upraveny do obrazců v podobě uzlů. Většina tohoto stálezeleného univerzálního keře padla bohužel za obět pověstnému zavíječi. Zahrada ale i bez zimostráže působí velmi elegantně, ve srovnání s dřívějškem ovšem trochu vzdušněji.

POČÁTEK VÁŠNĚ PRO HORTENZIE

První botanické sběratelské kousky, které se v zahradě objevily, byly historické růže. Na počátku 90. let, kdy se silně propagovalo moderní pěstování růží, byly takové rarity sotva k sehnání. Majitelka byla úspěšná díky Ingweru Jensenovi, jenž tehdy platil téměř za jediný zdroj starých odrůd růží. K tomu se brzy připojily anglické růže od Davida Austina. Trnité královny květin jsou i nadále důležitou součástí zahrady. Beatrice Wassermeyerová si ještě dobře vzpomíná, jak přišly hortenzie v 80. letech 20. století náhle do módy.

Rondel vysypaný kamínky lemuje bohaté záhony s hortenziemi, růžemi a plamenkami.